

YRA DIENA...

Yra metuose diena, kai nuo pat ryto tave lydi rimtis ir susikaupimas.

Eini pirkti gėlių, iš keletos spalvų ir rūšių renkiesi tavo akiai pačias gražiausias... Nors puikiai žinai, kad tam, kam jos skirtos, visai vistiek – baltos, geltonos, raudonos...

Rodos, visi, kas gyvas, tądien susirenka į kapines. Pusračiu sustoja prie tėvų kapo sūnūs, dukros, marčios, žentai, anūkai. Nebepalinguos žila galva motinėle: "Vaikeli, vaikeli, kaip čia dabar...", nebepasigirs ryžtingas tėvo: "Pritariu sūnų idėjoms". Tik šaltas antkapio akmuo tarsi senų tėvų akys žvelgia, dažniau čia užsukti kviečia. Ir mintis akimirkai smigtelėjusi tarsi adata suduria: "Šiomet per Vėlinės mes dar visi kartu, ką žinai, žmogus, kaip toliau"...

Būna, dar besidžiaugiant gyvenimo vasara, lemtis lemia netekti to, ką turėjote brangiausia – vaiko. Kiek motinų, kiek tē-

vų, sesių ir brolių stovės prie Jūsų, amžinai jaunais liksiančių, kapų. Vėjui smarkiau pūstelėjus, užges žvakutė, Motinos širdis parklups ant kelių, sugrubę pirštai užbrės degtuką ir mylintys delnai apgaubs liauną beįsidegančią liepsnelę. "Sūneli, tavo jaunesnysis brolis jau didesnis ir vyresnis už tave... Tau vis dar dvidešimt..." Ir visą gyvenimą bus tik 20. Vieta, kur sustoja laikas.

Ir kodėl tau, nieko dar nepalaidojusiai, neturinčiai kapo, prie kurio galėtum padėti gėlių ir pastovėti, taip maga tokią dieną nueiti su visais į kapines? Jau žinai, kaip darysi – nueisi vakare, kai visus kapus lankys artimieji, kapinės bus pilnos žmonių, bet vis tiek, kaip visada, rasi vienišą kapele. Tās, prie kurio amžino poilsio vietos sustojai, kažkada taip, kaip ir tu, gyveno, svajojo, buvo kažkieno sūnus ar dukra, brolis ar sesuo. Juk ir jam reikėjo tvirto artimųjų peties, kai kas ieškojo ir jo užtarmos. Padėdi atneštas gėles ant užmiršto kapo. Uždegi žvakutes. Pastovi prie žmogaus kapo. Pasimeldi.

Tyla aplink. Rimtis. Susikaupimas. Visi taip tyliai šiandien vaikšto.

Į kapines – tyliai, iš kapinių – tyliai. Šiandien tokia diena.

Tyloje kartu su žvakučių liepsnele plazda viltis – nebetylėkim rytoj, p o r y t, kasdien.

Sakykim gerus, gražius žodžius savo artimiesiems, vienas kitam. Ne-

šykštėkim jų. Ir gėles dovanokim, nelaukim laidotuvių ar Vėlinių, kai mūsų nebe-mato tas, kuriam jos skirtos...

Janina



Tūbeliečiams darbų nestinga

Prieš dvejus metus Juozo Tūbelio gimnazijoje įsikūrė tūbeliečių organizacija. 1997 – ūjų vasaros pradžioje tūbeliečiai, vadovaujami istorijos mokytojos Zitės Baraišienės, atidarė muziejų, skirtą J. Tūbelio atminimui. Simbolinę juostelę perkirpo iš JAV atvykusi J. Tūbelio duktė Marija Tūbelytė – Kulkmanienė. Praėjusį rudenį Ilgalaukių kaime, prie paminklinio akmens žymiam Lietuvos veikėjui, tūbeliečiai pasodino šešis ąžuoliukus. ąžuoliukai sužaliavo, auga.

Šių metų spalį 11 b klasės mokiniai ir organizacijos vadovė nuvyko į Kauną.

Ten, Panemunės kapinėse, palaidotas J. Tūbelis. Padėję ant kapo gėlių, tūbeliečiai kiek pagyvino, anot jų, "skurdų kapą". Netoliese palaidoto buvusio Lietuvos prezidento Stulginskio kapas atrodė kur kas gražiau. Pasivaikščioję po Kau-no senamiestį, aplankę Pažaislio vienuolyną, Rumšiškių muziejų, keliauninkai grįžo į Rokiškį. Laukia nauji darbai.

Reikia padėti pasiruošti viktorinai apie J. Tūbelį, rengiamai O. Freitako auklėtinių, išsiųsti atviruką Marijai Tūbelytei – Kulkmanienei 75 – ojo gimtadienio proga, aplankyti kitas vietas, susijusias su Lie-

tuvos veikėju, toliau dirbti kraštotyrinį darbą. Apie J. Tūbelį nedaug išlikę informacijos, nuotraukų, dokumentų.

Ką nors galintys papasakoti, prisiminti J. Tūbelį, tūbeliečių organizacijos vadovė Zita Baraišienė prašo užsukti į J. Tūbelio gimnaziją ar paskambinti telefonu 54667.

Nida Pranskūnaitė

IR PERGALĖ, IR PRALAIMĖJIMAS

Lietuvos krepšinio B lygos pirmenybėse įvyko 9 ir 10 turų rungtynės. "Rokiškio sūrio" penketukas žaidė su Vilniaus komandomis. Namuose rokiškėnai įveikė "Šilumos" ekipą rezultatu 91:81 (45:42), o išvykoje pralaimėjo "Destatos – Universiteto" komandai pasekme 102:111 (52:51).

Per pirmą susitikimą mūsų komandos taškus pelnė: G. Kravčėnka 20, R. Bimba 17, D. Naprys ir A. Samėnas po 14, E. Kasimovas 11, A. Narkevičius 6, V. Golubeckas 5, R. Zolobas 4. Per antrą: D. Naprys 34, G. Kravčėnka 26, R. Zolobas 14, R. Bimba 11, A. Samėnas 9, V. Bimba 8.

Kitas rungtynės mūsų komanda žais namuose lapkričio 14 d. 14 val. su Kau-no "Politechnikos" penketuku.

Virginijus Lesmanavičius



Tūbeliečiai savo įkurtame muziejuje.

ATVIRAI APIE "LEMTINGUS ĮVYKIUS"

Perskaičius 1998 m. spalio 21 d. rajono laikraštyje straipsnį "Lemtingi įvykiai velnio tuzino dieną", susidaro nuomonė, kad vyksta kažkas negera ir neteisėta. Galbūt dėl to, kad nebuvo išsiaiškinta į situaciją. Todėl mano pareiga apie tai paaiškinti plačiau.

Lietuvos linų perdirbimo pramonėje susidariusi labai nepavydėtina situacija (ne tik akcinėje bendrovėje "Panemunėlio linai"). Pacituosiu "Agronomų seklyčios" pasitarimo, vykusio Upytės bandymų stotyje, dalyvių mintis. "Ne vadovų kaltė, jei žlunga 10 įmonių. Vadinasi, valdžia nesukūrė tinkamų ekonominių santykių, nes mūsų įmonės laviruoja tarp planinės ir rinkos ekonomikų. Perdirbant vieną toną geros kokybės šiaudelių, patiriama apie 150 – 200 Lt nuostolių. Ką bekalbėti apie lėšas technologijų įrangai atnaujinti." (Jonas Jakutis, žlugusios AB "Linuva" direktorius). "Ūkininko patarėjo" korespondentė Vanda Baronytė: "Prieš kelerius metus, linų augintojams skiriant subsidijas, net nepagalvota, kad pirminio linų perdirbimo įmonės "įkris" į skolų duobę. Nors jau bankrutavo viena didžiausių linų perdirbimo įmonių AB "Linuva" (o likusios įmonės vos ne vos "kvėpuoja"), sparčiai mažėja linų pasėlių plotai, ir tekstilininkai ilgą pluoštą perka užsienyje, tačiau iki šiol jokios finansinės paramos įmonės nesulaukė. Baigiasi ketvirti bevaisių diskusijų metai. Per juos besikeičiantiems Ūkio ir Žemės ūkio ministerijų vadovams, deja, neįrodyta, jog linininkystės žlugdyti negalima".

Minčių yra įvairių, bet nuo kalbų niekas nesikeičia. Reikia imtis konkrečių veiksmų.

Todėl, nerasdama kitos išeities, AB "Panemunėlio linai" valdyba priėmė nutarimą nebepirkti linų šiaudelių (giliau "nebegrimzti" į skolas), o išnuomotį patalpas žemės ūkio kooperatyvui "Linepa" bendrovei palankiomis sąlygomis. (Apmoka likusių darbuotojų atlyginimus, žemės, turto mokesčius ir t.t.)

Kartį patirtis parodė, kad į prasiskolinusią įmonę linų augintojai nenori vežti linų. Praėjusiais metais iš mūsų rajono į Biržų linų fabriką buvo išvežta apie 700 tonų linų šiaudelių. Šiandien Panevėžyje atsiradusi nauja perdirbimo įmonė "Linās" (neprasiskolinusi) galėjo "nutraukti" linų augintojus, o juos sugrąžinti labai sunku, ypač kai linų šiaudelių trūksta.

Kad buvo pasirinktas teisingas kelias, rodo tai, jog padaugėjo atvežančių linus.

Dabar dalis linų augintojų, kurie vežė linus į Biržus, parduoda savo produkciją kooperatyvui "Linepa". Kiek atveš linų šiaudelių, priklausys ir nuo gamtinių sąlygų. Žemdirbys, veždamas linus į kooperatyvą, žino, kad pagamintas iš jo šiaudelių linų pluoštas, kitaip sakant, fabriko kainos dalis bus jo rankose, o vežant į prasiskolinusią įmonę, nežinia ar atgaus tą dalį. Tad laimi visos pusės. Žemdirbiai, garantuoti atsiskaitymu už pateiktą produkciją, užtikrina žaliavos bazę, o darbininkai turi darbo, t.y., gauna atlyginimus. Bendrovė stabilizuoja kad ir labai prastą padėtį ("nebebrenda" į didesnes skolas), o kas atsitinka, kai plaukiama pasroviui, manau, aiškinti nereikia. Žinome pavyzdžių, kaip įmonės, "sulindusios" į skolas, nemoka atlyginimų, o tų įmonių teisiškai likviduoti neįmanoma.

Dar norėčiau pataisyti (tegu atleidžia straipsnį rašiusi žurnalistė) publikacijoje išsivėlusias klaidas arba netikslumus.

Žemės ūkio kooperatyvas ne "mįslin-gai" įsisteigė, o buvo įkurtas 8 linų augintojų. Iki spalio 13 dienos įstojo dar 16 narių, o ne 13 – ają – velnio tuzino dieną – "išaugo" iki 24. Taip padaryta bendrovės vadovo iniciatyva, kad linų augintojai – žaliavos tiekėjai – neišsibėgiotų ir nemestų šio užsiėmimo.

Dėl darbuotojų atleidimo teisėtumo galiu pasakyti, kad pasilikusiems bendrovės darbuotojams buvo pasiūlytas darbas, kol baigsis įspėjimo laikotarpis. Dalis taip ir padarė, kiti septyni sutiko išeiti be įspėjamojo termino, iš kurių 5 pensininkai, pasinaudoję puikia proga gauti jiems pagal įstatymą priklausančią išeitinę pašalpą. Kiti suprato, kad geriau dirbti kooperatyve, o ne prasiskolinusioje įmonėje.

Taip, buvo galima pirkti linų šiaudelių ir laukti bankroto, paskui darbininkams išmokėti kompensacijas iš įkurto bankrutuojančių įmonių fondo (švaistant visų mūsų, mokesčių mokėtojų, pinigus). Kas teisus, kas ne, parodys gyvenimas.

Noriu palinkėti žurnalistams, turintiems tokį galingą ginklą kaip žiniasklaida, aprašant įvykius, geriau išsiaiškinti į situaciją, ypač, kai rašoma apie "neartus dirvonus", t.y. kooperaciją Lietuvos žemės ūkyje, nes geras idėjas ir darbus galima, to nenorint, sužlugdyti.

Romualdas Kaminskas

AB "Panemunėlio linai" direktorius

Kalniečius – ąžuolų giraitė

Iki paskutinio atodūsiu prisiminsiu Kalniečius – gražų kalnuotą kaimelį, prisiglaudęs prie sienos su Latvija. Visada skambės širdyje varpelis, kai tėtis ir mama mudu su broliuku šventų Kalėdų rytą veždavo į Suvainišio bažnyčią. Šiame kaime, tėvams sodinant sodą, palaikydavau medelį, o dedant pirmąjį vainiką būsimai trobai, uždegiau žvakutę. Dabar gi uždegu žvakutę tik ant tėvelio, buvusio šaulio, baigiantis karui raudonųjų kareivių sušaudyto, ir našlės, vargų palaužtos motinos, kapo. Todėl nepamirštas šio kaimo vardas su jo laimės, džiaugsmo ir skausmo dienomis. Ir ne tik man vienai.

Į Kalniečių žmonių susibūrimo dieną, energingos organizatorės Reginos Šimėnienės pakviesti, atvyko dauguma buvusio šio kaimo gyventojų iš įvairių Lietuvos miestų ir kitų vietovių. Atvyko ir mano vaikystės žaidimų draugė iš senosios "ūlyčios" Giedrutė Liolytė, Irkutsko tremtyje dvejojusi "ar besugrįšime kada į tėviškėlę brangią?" Sugrįžo viena seniausių kaimo gyventojų Valė Gervytė – Sakalauskienė, kurios tėvų namai pokaryje pirmiausia nugriauti, nes buvo geri ir tiko perkelti į rajono centrą. Mano brolis Rimantas Šulčius vaikystės ir jaunystės prisiminimais dalijosi su vienkiemiu kaimynų Karpinskų vaikais – Česlovu, Regina ir Aloyzu, buvusiu mano bendraklasiumi, jau solidžiu Vilniaus technikos universiteto dėstytoju.

Suvainišio bažnyčioje buvo aukotos šv. Mišios už gyvuosius ir tuos, kurie nesulaukė šios dienos. O Kalniečių kapeliai, kurių aplinką neseniai taip nuskurdino miško pardavėjai, vėl buvo pilni lankytojų ir nukloti gėlėmis.

Istoriniuose šaltiniuose Kalniečių vardas paminėtas 1609 metais. 1923 metų duomenimis, juose gyveno 83 gyventojai. Miškų apsuptuose laukuose triūsė lietuviai žemdirbiai. Augino ne tik duoną, bet ir linus. Todėl beveik kiekvienoj troboj buvo audimo staklės. Gyventojai visada būdavę vieningi, dori ir darbštūs, dainingi bei "štukoriai". Kaimo neaplenkdavo ir caro laikų knygnešys Petras Mulokas. Tarpukary intensyviai kūrėsi ūkininkai.

Bet papūtė piktieji vėjai ir išnyko kaimas, kaip ir kiti "kryžkelėj stovėję".

Kai Vita Gasparavičienė pakvietė pasodinti ąžuolų giraitę, visi vieningai pritarė. O pasodinę uždainavo ir klausėsi eilių apie tai, kad "kaip visoj žemėj Lietuvos, Kalniečius ąžuolai žaliuos".

Simbolinė ugnis, vyriausio ir paskutinio šiame kaime gimusio jaunuolio įnešta į kultūros namų salę, paliko vakaronės dalyviams viltį, kad Kalniečių vardas nebus pamirštas.

Alfina Tauterienė

Senukus keičia jaunimas

Europa jau iki soties prisišaipė iš anų laikų Kremliaus senukų. "Kokia jų darbotvarkė?" - klausia, būdavo, koks nors šmaikštuolis ir pats atsako: "Rytą jie pažadinami ir daro mankštą - žingsnis pirmyn ir du atgal. Paskui aprenjami ir vežami į Kremlių". "O ką jie veikia Kremliuje?" - "Apdovanoja vienas kitą ordiniais ir medaliais".

Nuo tų laikų prabėgo daug metų, o Maskvoje, atrodo, šis anekdotas vėl aktualus. Tiesa, ordinų ir medalių Kremliuje dabar dalijama mažiau - labai

jau liūd-

nos

die-

nos,

bet

pirmasis

Rusijos Federacijos

žmogus - prezidentas Borisas Jelcinas - vis labiau darosi panašus į anuos totalitarinės valstybės vadovus: Brežnevą, Andropovą, ypač Černenką. Dėl sveikatos sutrikimų į Austriją oficialaus vizito išvyko ne B. Jelcinas, o Jevgenijus Primakovas - premjeras. Skirtumas didelis.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus irgi ne jaunuolis, bet, atrodo, dar postipris. Per 10 dienų apkeliavęs Europą ir Šiaurės Ameriką, jis vėl Lietuvoje, o virš prezidentūros rudens vėjai vėl plaiksto jo vėliavą.

Tačiau valstybių vadovai jaunėja. Gerhardas Šrioderis vos perkopė per penkiasdešimt, Toniui Bleirui dar toli iki vidutinio amžiaus. Bilas Klintonas dar neišaugo iš to amžiaus, kai rūpi nueiti pas mergas. O jų vadovaujamos valstybės vis dėlto klesti.

Ką tai reikštų?

Kiekvienas verslininkas, komplektuojantis savo verslo kadrus, pasakys, kad jam labiau patinka jaunimas. Su senukais neprasidės. "Senukams, - pasakys perfrazuodamas žinomą posakį, - pagarba, o darbas - jaunimui".

Verslininkai jau suprato, kad net bandelėms pardavinėti labiau tinka jaunimas.

Valstybę valdyti turbūt sudėtingiau, negu bandeles pardavinėti...

Pasaulis pastaruoju metu labai laukė žinių iš Izraelio ir Palesti-

nos vadovų dery-

bų. Tai

dvi

mi-

nia-

tiūrinės

pagal savo

teritoriją valsty-

bės, bet labai didelės geopolitinės prasmės. Atrodo, derybos pavyko, o jų tarpininkas Bilas Klintonas galės JAV kongresui pasakyti: "Aš vaisingai rūpinuosi pasaulio politika, o jūs - mano nekaltu seksu".

Ramiau darosi ir Adrijos pakrantėse. Jeigu ten nepavyks tvarkos ir taikos padaryti jungtinėms NATO pajėgoms, padės į NATO pretenduojančios Lietuvos taikdaryų būrys.

Kur lietuvis - ten tvarka.

Baigia nurimti diskusijos dėl Vidurio Europos laiko įvedimo: spalio 25 dieną vieningai pasukome laikrodžių rodykles valanda atgal. Taigi dabar keliamės su vištomis, o iš darbo grįžtame su žvaigždėmis. Gerai, kai giedra - jos mums pašviečia. Bet ponio L. Andrikenė, matyt, nežinojo, kad apsiniaukusių naktų Lietuvoje daugiau.

Stasys Varneckas

IŠ POLICIJOS SUVESTINIŲ

Nuo spalio 27 iki 29 d. policijos pareigūnai nubaudė 4 neblaivius piliečius, pasirodžiusius viešojoje vietoje, 1 - už smulkų grobimą, 11 - už kelių eismo taisyklių pažeidimus (2 iš jų buvo neblaivūs), 4 - už vagystes.

Spalio 27 d.

Gauti raštai bei surinkti duomenys iš rajono apylinkės teismo apie tai, kad rugsėjo 15 d. apie 20 val. Rokiškio Vilties gatvės gyventojas Š.B. sumušė kitą rokiškietį iš Jaunystės gatvės, taip pat apie tai, kad rugsėjo 22 d. 19.50 val. Lašų kaime buvo sumuštas vietos gyventojas J.V.

Spalio 28 d.

Gautas žemės ūkio bendrovės "Atžalynas" pirmininko pareiškimas, kad nuo Kavolių 400 vietų galvijų fermos stogo nuplėšta 20 lapų šiferio.

♦♦♦

L.Ž. iš Sodelių kaimo pranešė, kad spalio 10 d. kilo gaisras jos gyvenamajame name. Apdegė laiptai į palėpę, namų turtas. Gaisro priežastis - mažamečių vaikų išdykavimas su degtukais.

♦♦♦

Išdaužtas Laibgaliuose esančio ūkininkų kooperatyvo "Biržupys" langas. Dingo ant palangės buvęs telefono aparatas, keli buteliai vyno "Kagoras", keli šampanizuoto vyno buteliai.

♦♦♦

Moteris iš Bajorų pranešė, kad, atvykusi į Ažusienio kaime esančią negyvenamą sodybą, ant klėties durų neberado pakabinamos spynos. Iš klėties dingo medžio apdirbimo staklės "Eglutė". Nuostolis 2000 Lt.

♦♦♦

Kelio Rokiškis - Pandėlys 25 - me kilometre rastas sužalotas G.R. iš Laučiūnų kaimo. Jis paguldytas į ligoninę. Įtariama, kad jį sužalojo automobilis.

♦♦♦

Pandėlietė V.M. pranešė apie išplėstą jos sandėliuką, iš kurio dingo karutis.



NAUJOS PIENO SUPIRKIMO KAINOS

Vyriausybė patvirtino nuo 1998 m. lapkričio 1 d. iki gruodžio 31 d. naujas minimalias ribines pieno supirkimo kainas (litaish už toną bazinio riebumo).

Aukščiausios rūšies pieno minimali ribinė kaina 670 Lt, subsidija 130 Lt, mokant už pieno toną 800 Lt.

Pirmos rūšies - minimali ribinė kaina 600 Lt, subsidija 100 Lt, mokant už toną pieno 700 Lt.

Antros rūšies pieno minimali ribinė kaina 500 Lt už toną.

LIONGINO ŠEPKOS PREMIJOS LAUREATU TAPO ARVYDAS PETRULIS

Spalio 28 d. Rokiškio krašto muziejuje susumuoti tradicinės 5 - osios respublikinės medžio drožėjų darbų parodos - konkurso Liongino Šepkos premijai laimėti rezultatai. Prieš penkerius metus premiją įsteigė Rokiškio rajono savivaldybė, siekdama pagerbti ir įamžinti garsiausio XX a. Lietuvos dievdirbio atminimą.

Šiame parodoje dalyvavo 38 medžio drožėjai iš visų Lietuvos regionų. Gausiausiai darbų pristatė aukštaičiai. Lietuvos tautodailininkų sąjungos pirmininkas Jonas Rudzinskas sakė, kad šis konkursas - unikalus reiškinys Lietuvos kultūrinėje panoramoje.

Parodos dalyvius sveikino rajono meras Vytautas Masiulis, Seimo nario Petro Šalčiaus padėjėja Audronė Kaupienė, Rokiškio krašto muziejaus direktorė Nijolė Šniokienė, Lietuvos tautodailininkų sąjungos Rokiškio skyriaus pirmininkė Genė Šimėnienė. Liongino Šepkos žmona Danutė pasidžiaugė, kad taip pagerbiamas jos velionio vyro atminimas. Ji Vytautui Masiuliui įteikė vieną iš paskutiniųjų

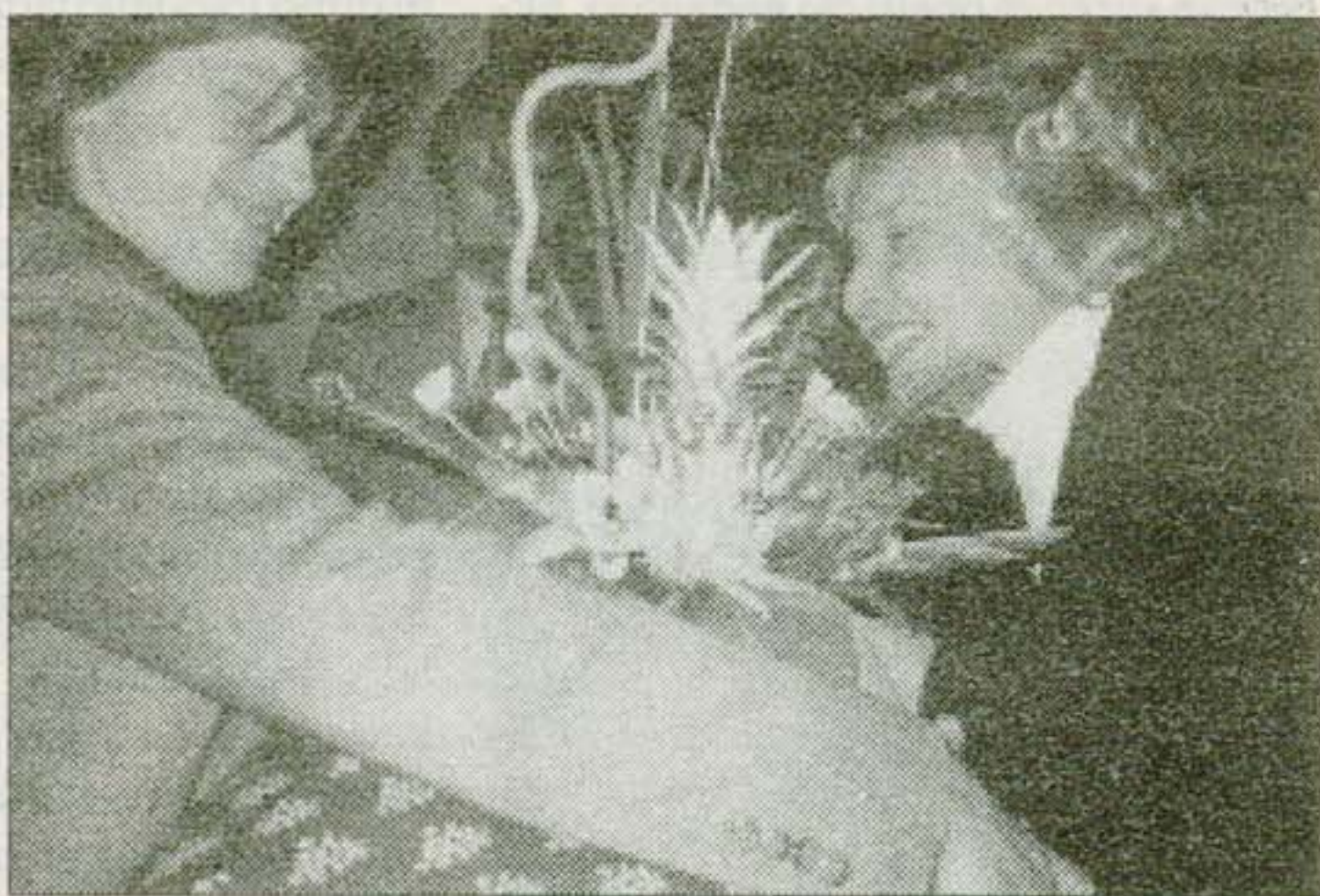
Liongino Šepkos drožinių.

Šios parodos - konkurso laureatu tapo panevėžietis Arvydas Petrulis. Jam įteikta pustrečio tūkstančio litų rajono savivaldybės premija. Panevėžietis sakė, kad prieš 20 metų jam yra tekę bendrauti su L.Šepka. Drožinėti pradėjo būdamas ketvirtokas, na, o rimtai drožyba užsiėmė po tarnybos armijoje. Dalyvavo įvairiose parodose. Jo darbuose daugiausia vyrauja religinė tematika. Šioje parodoje jis eksponavo 10 drožinių. Visai nesitikėjo, kad taps laureatu.

Kad įvyktų toks solidus ir jau tradiciniu tapęs konkursas, daug priklausė ir nuo rėmėjų. Nemažai medžio drožėjų buvo apdovanoti atminimo dovandomis, prizais, visiems buvo įteikti diplomai.

Konkurso dalyviams atminimo dovanas, prizus įteikė Panevėžio apskrities viršininko Tomo Joso administracija, banko "Hermis" Rokiškio skyrius, lietuviškų prekių parduotuvė, vadovaujama Aldonos Ketvirtienės, UAB "Kavoliškis", V.Čičinsko komercinių paslaugų įmonė, Pandėlio seniūnija, Lietuvos tautodailininkų sąjungos Rokiškio skyrius, kitos organizacijos.

Rokiškio krašto muziejus išleido solidų parodos katalogą. Apie parodą daug nuoširdžių žodžių tarė skulptoriai Arūnas



Medžio drožėjui alytiškiui Sauliui Lampickui prizą įteikia individualios įmonės direktorė Aldona Ketvirtienė.

Kynas, Robertas Antinis, Nacionalinės premijos laureatė, dailėtyrininkė, monografijos "Lionginas Šepka" autorė Zita Žemaitytė, kiti vertinimo komisijos nariai. Parodos uždarymo metu buvo pareikšta mintis, kad muziejaus mecenato Andželo Frozio iniciatyva Lietuvos medžio drožėjų religine tema parodą būtų galima surengti ir Italijoje. Tačiau tam reikia nemažai lėšų.

Renginio dalyviai tikisi, kad kitais metais, kai Rokiškis švęs 500 metų jubiliejų, respublikinė paroda - konkursas bus dar brandesnė ir gausesnė.

Rimantas Jurgelionis
Autoriaus nuotraukos



Vienas iš konkurso laureato A. Petrulio darbų "Čičinskas".



Rajono meras Vytautas Masiulis (dešinėje) su parodos laureatu Arvydu Petruliu.

Antano Žilinsko "Kalbėjimai"

Vieną lietingą spalio popietę Obelių meninio lavinimo centre šio miesto biblioteka surengė obeliečio pedagogo, aktyvaus sporto propaguotojo Antano Žilinsko poezijos knygos "Kalbėjimai" pristatymą.

Retas kuris nepažįsta ilgamečio rajono literatų klubo "Vaivorykštė" nario Antano Žilinsko. Kilęs poetas nuo Vyžu-



Autografai poezijos mylėtojams.

nų. 1973 m. baigė tuometinį Vilniaus pedagoginį institutą. Daugiau kaip 10 metų dirbo Pandėlio vidurinėje, o nuo 1984 metų mokytojauja Obeliuose. Turi ne vieną pomėgį. Nežinau, kuris iš jų svarbiausias. Vienas jo hobi – bėgimas. Ne dėl rekordų, o dėl sveikatos. Juk sveikame kūne – sveika siela. Tokios sielos žmonių, kaip Antanas, reta. Kitas hobi – poezija. Antano Žilinsko kūryba yra savita, vaizdinga, gana brandi. "Eilėraščiai – tai gyvenimo būties, amžinųjų klausimų apmąstymai, Aukštaitijos gamtos kampeilio vaizdai, nutapyti kiek melancholiškais tonais", - knygos anotacijoje rašo redaktorius, geras Antano pažįstamas panevėžietis Jonas Sabalys.

Knygą pristaciūsi mokytoja Eleonora Šiliniene nuoširdžiai pasidžiaugė, kad šalia Vidos Papaurėlienės, Dano Kairio, Vytauto Šavelio atsirado ir Antano Žilinsko poezijos rinktinė.

- Poezija – kalba meniniais vaizdais. Antano kūryba pilna gražiausių metaforų, retų palyginimų, vidinės šilumos, – sakė ponė Eleonora. – Aukštaitijos žemė išaugino ne tik poetą, bet ir kilnų, taurų žmogų, gerą pedagogą. Ko ne ko, o atjautos kito skausmui jam tikrai netrūks. Jis visiems padės, paguos, ras padrąsinantį žodį.

Šiai minčiai pritarė ir buvusi tremtinė Irena Mekuškaitė:

- Aš visada prisimenu jo rūpestį, pagalbą ištikus bėdai. Jis nebijo juodo darbo. Jei reikia, ir malkas padeda sukaupti. 1988 - aisiais Antanas pirmas Obeliuose iškėlė trispalvę, jis vienas pirmųjų Sąjūdžio dalyvių ir organizatorių šiame krašte. Aš labai džiaugiuosi jo eilėraščių knyga. Manau, kad ji ne paskutinė.

Renginio metu kalbėjo ir eilėraščių skaitė pats knygos autorius. Jis save pavadino darbščiu tinginiu. Papasakojo, kaip gimė ši knyga, kas ją padėjo išleisti. Padėkojo rėmėjams, organizatoriams bei leidėjams.

- Tai patys naujausi, Obeliuose parašyti eilėraščiai. Turiu ir kitą rinkinį paruošęs, nežinau, kada išleisiu. Ar benorės tie mano rėmėjai kitą kartą paremti, - samprotavo Antanas.

Prisiminė poetas savo tėviškę, ten gyvenusį Bronių Radzevičių, dažnai sutinkamą Remigijų Vilkaitį, kurie taip pat turėjo įtakos jo kūrybai. Dėkingas knygos autorius ir buvusiam šviesios atminties lietuvių kalbos ir literatūros mokytojui Pranui Zabulioniui.

Skambant muzikos akordams, liejantis poezijos posmams, kūrybos vakaras tapo nuoširdžiu bendraminčių susitikimu.

Salvinija Kalpokaitė

Sugrįžimas

Paprastai išėjusieji minimi tik geru žodžiu. Tačiau Vėlinių išvakarėse Viešosios bibliotekos skaitykloje susirinkusių nuoširdūs žodžiai apie Kazimierą Eigminą – kalbininką, kraštotyros ekspedicijų dalyvį, žygėivį, bendrakursį, bendradarbį, giminaitį, brolių... - buvo išsakyti ne tik iš mandagumo.

Prieš dvejus metus mus palikęs kraštiečio vėl sugrįžo... Ir, reikia tikėtis, visiems laikams: tol, kol neseniai išleista knyga "Homo sum" ("Esi žmogus" – aut.), 65 autorių lūpomis pasakojanti apie K.Eigmino gyvenimo vingius, bylos skaitytojams apie šį žmogų.

Anot renginyje dalyvavusios kalbininko sesers Genovaitės Ranonienės, Kaziuskas buvęs labai kuklus, visiškai nereiklus sau, tačiau, be jokios abejonės, pagrindinis visos giminės žmogus – žinantis atsakymus į bet kokius klausimus, tiesiog "vaikščiojanti enciklopedija". Tik buities nemėgęs.

Kad E.Eigmino pašaukimas ir talentas slypėjo ne buityje, o mokslo pasaulyje, patvirtino svečias iš Vilniaus, daktaras Antanas Balaišaitis – K.Eigmino kolega, bendradarbis. Anot jo, pasirodžiusi knyga yra apie žmogų, gyvą ne tik duona, gyvenusį tarp to gyvenimo, kurio troško, ir tarp to, koks buvo. Ir dar: niekada nevengusio būti ne tokiu kaip visi.

Kelioms kraštotyrininkų, ramuviškių kartoms (ypač "Ramuvos" merginoms, kurias jis vadino tiesiog viešpataitėmis) K.Eigminas buvo gyva legenda, tarsi koks naujųjų laikų piligrimas. Retas kuris žinojo, kur ir kaip jis gyvena, sklido įdomiausių istorijų apie jo buitį. Tikra tai, jog kalbininkas turėjęs nedidelį darbo kambarėlį instituto palėpėje, sėdėjęs prie įvairiausių kalbomis parašytų knygų apkrauto stalo ir... taip gyvenęs savo gyvenimą. (Tai renginyje dalyvavusio kalbininko Vidmanto Kuprevičiaus liudijimas).

Daktaras Aloyzas Vidugiris, prisiminęs kolegą K.Eigminą, labiau akcentavo jo kaip mokslininko veiklą. Daktaro nuo-

mone, K.Eigminas buvo puikus lotynų kalbos specialistas (į lietuvių kalbą išvertęs D.Kleino "Grammatica Litvanica", apsigynęs daktaro disertaciją apie 1737 m. ancininę gramatiką "Universitas Lingvarum Litvaniae"), etimologas, plataus diapazono kalbininkas. Pagal kalbų mokėjimą Kazimierui nei anuo metu, nei dabar neprilygsta niekas. O kur dar darbas "Lietuvių kalbos žodyno" skyriuje, įvairūs straipsniai "Kalbos kultūroje", "Mūsų kalboje", "Gimtojoje kalboje", ekspedicijos, vakaronės, be perstojo mūsiška tarme pasakojami anekdotai. Ir visados geraširdis, nemo-kantis pykti, niekados nesiskundžiantis. Gal dėl to, anot K.Eigmino bendrakursės Vandos Vasiliausienės, šiam žmogui nereikia didelių disertacijų, kad jį prisimintų ir apie jį kalbėtų. Nors Eigminui teko laužto, bet nepalaužto žmogaus likimas, jis išliko, nes tiesiog gyveno savo gyvenimą. Toks buvo, toks liko pažįstamų, artimųjų prisiminimuose, tokį K.Eigminą pažins ir knygos "Homo sum" skaitytojai.

Rasa Čižauskienė

AŠTUONERI METAI SIENOS SARGYBOJE

Iki rugpjūčio pučo žlugimo pasienio apsaugos tarnyba buvo pati neramiausia tuometinio Krašto apsaugos departamento dalis. Priešiška nusiteikę sovietiniai kariškiai, liūdnai pagarsėję "omono" smogikai tyčiojosi iš Lietuvos pareigūnų, juos užpuldinėjo, mušė, grasino susidoroti, degino vagonėlius. Nežiūrint visų negandų, Lietuvos sienų gynėjai savo postų neapleido. Tuomet vyrai tarnavo patriotinių paskatų vedami, nepaisydami kuklių atlygimų ir kasdieninio pavojaus. Nepalaužę jų ryžto net Sausio 13 – osios bei Medininkų tragedijos. Nors Lietuvos Respublikos valstybinių sienų įstatymas įsigaliojo tik 1992 metų liepos 1 – ają, bet iki to laiko jau buvo sukurta stipri struktūra.

Rokiškio pasienio apsaugos užkarda buvo suformuota 1990 metų lapkritį. Tuo metu ji priklausė Krašto apsaugos departamento Panevėžio zonai, kuriai vadovavo karininkas J. Barisevičius. Pirmieji tiesioginę tarnybą pradėjo Obelių bei Suvainišio kontrolės postų pareigūnai. Po kelių dienų jais pasekė ir juodupiečiai. Tarnybos pradžioje pasitaikydavo visko. Ne visi norėjo pripažinti tada dar nepatyrusių ir neginkluotų pasieniečių. Daug keiksmų, burnojimų, grasinimų tekdavo jiems išklaudyti. Bet laikai keitėsi. Sienos apsaugos daliniai buvo pervesti Vidaus reikalų ministerijos žinion ir tapo pasienio policija su daug platesniais įgaliojimais. Jos gretas papildė jauni, išsilavinę žmonės. Tačiau tebedirba ir veteranai.

Netrukus sueis aštuoneri metai, kai Rokiškio gatvėse pasirodė vyrai su žaliais antsiuvais ir Vyčio ženklais kepurėse. Prisimindamas tuos kelius ir kelelius, kuriuos jie praėjo, pateikiau keletą klausimų Pasienio policijos departamento prie VRM Rokiškio kontrolės tarnybos l.e. pareigas inspektoriui Andriui ČIBINSKUI.

- Jūs nuo pat pirmųjų dienų tarnaujate sienų sargyboje. Kaip keitėsi padėtis

ir darbo specifika per tuos aštuonerius metus?

- Dabar dirbame ne atskirai, kaip pradžioje, bet bendradarbiaudami su policijos komisariatu. Neapsiribojame darbais vien pasienio ruože. Pasikeitė techninis mūsų aprūpinimas. Jei pradžioje turėjome tik vienintelį automobilį, o darbuotojai vykdavo į tarnybos vietą maršrutiniais autobusais ar pakeleivingu transportu, tai dabar transporto netrūksta. Daug geriau apsirūpinę ir kita specialia įranga bei ryšio priemonėmis. Anksčiau kontrabandininkai stengėsi į Latviją vežti maisto produktus, į Lietuvą – benziną. Dabar jie įveža kontrabandinį spiritą, o išgabena cigaretes. Ne paslaptis, kad sienos pažeidėjams neretai talkininkauja kai kurie pasienio ruožo gyventojai, nors už tokius veiksmus baudos gana solidžios – iki 50 tūkstančių litų.

Kartu su kitomis teisėsaugos institucijomis dalyvaujame akcijoje, kuri vyksta ne vien pasienio ruože, bet ir visame rajone. Jos tikslas – išaiškinti ir užkirsti kelią nelegaliam alkoholio įvežimui, laikymui ir pardavimui. Jau sulaikyta spirito, degtinės be banderolių platintojų.

- Jūsų užkardos pareigūnams teko pabuvoti pačių karščiausių įvykių sukuryje. Kiek Rokiškio pasieniečių Vyriausybės apdovanotų už tarnybą Lietuvai?

- Tuoju po Sausio įvykių, 1991 metais, 30 pareigūnų gavo pirmuosius apdovanojimus – KAD generalinio direktoriaus garbės raštus "Už vyriausybinių įstaigų ir kitų objektų gynybos organizavimą".

deziniais sklypų matavimų duomenimis. Jeigu jų nėra – inventORIZACINIŲ BYLŲ duomenimis. Nesant pastarųjų, pačios privalo organizuoti sklypo matavimą ir įsisteisinti žemės naudojimą nuomos sutartimi.

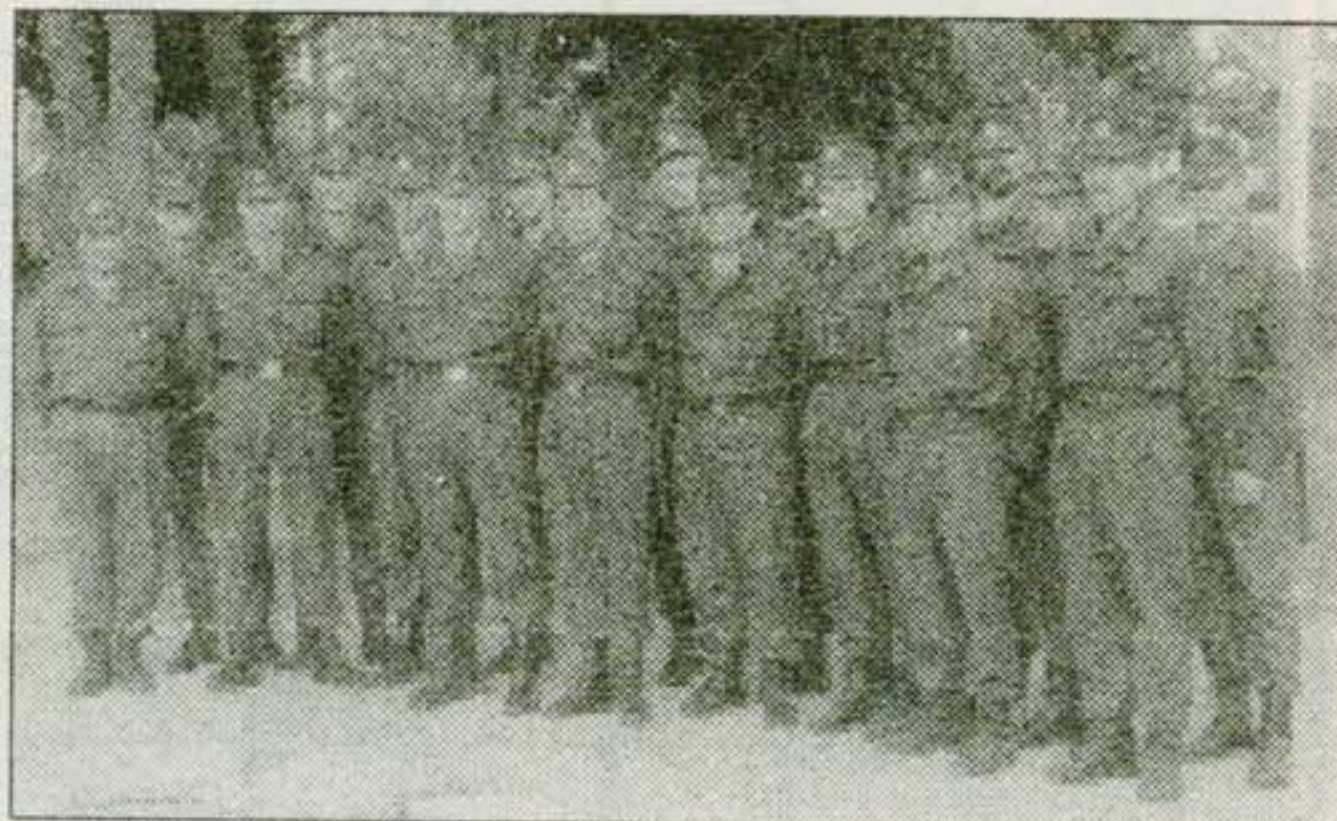
Pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksą, savavališkas privačios arba valstybinės žemės, miško, vandens užėmimas arba naudojimas užtraukia baudą nuo 500 iki 2000 litų.

Virginija Kliaugienė

Mero padėjėja ryšiams su visuomene

Kiek vėliau beveik tiek pat apdovanojo Sausio 13 – osios medaliais, o vieną – Vyčio kryžiumi. Dar 25 pareigūnai įvertinti "Pasienio savanorio" ženklais, o 12 – "Savanorio kūrėjo" medaliais.

- Ar reikalinga visuomenės parama saugant valstybės sieną?



Suvainišio pasieniečiai 1991 metais

- Vieniems, be visuomenės, nei ekonomiškai, nei fiziškai sienos apsauga negalima. Dalis pasienio ruožo gyventojų bendradarbiauja su pareigūnais. Nors, tiesą sakant, Lietuvos žmonės labai pasyvūs. Toliau savęs stengiasi nieko nematyti. Labai daug spragų ir mūsų įstatymuose. Neretai, sulaikius kontrabandininką, prasižada "kančių keliai" teismuose. Būna, kad nugali advokatų iškalbingumas, o ne teisybė...

Pranas Paršonis

ŠANSAS TAPTI TURTINGU

Lietuvos žmonėms atsirado dar viena galimybė praturtėti. Nuo lapkričio 8 d. per Lietuvos televiziją kiekvieną sekmadienį 19.30 val. vyks tiesioginė loterijos "Sekmadienio loto" transliacija. Tai, pasak šios loterijos platintojo mūsų rajone Valento Čerėsos, europietiškas bingo variantas. Loterijos dalyvis, pastebėjęs, kad visi 15 "Aukso skrynioj" esantys skaičiai sutapo, privalės paskambinti į televiziją ir žaidimą sustabdyti. Pradinė laimėjimo suma – 150 tūkstančių litų.

Pirmoje bilietai lentelėje įspėjus visus 5 skaičius, galima laimėti nuo 20 iki 80 Lt, antroje – nuo 1000 iki 5000 Lt.

Be skaitmeninės loterijos, jos dalyvis, antroje bilieto dalyje nutrynęs apsauginį sluoksnį, gali dalyvauti ir momentinėje loterijoje.

Visiems rokiškėnams belieka palinkėti sėkmės.

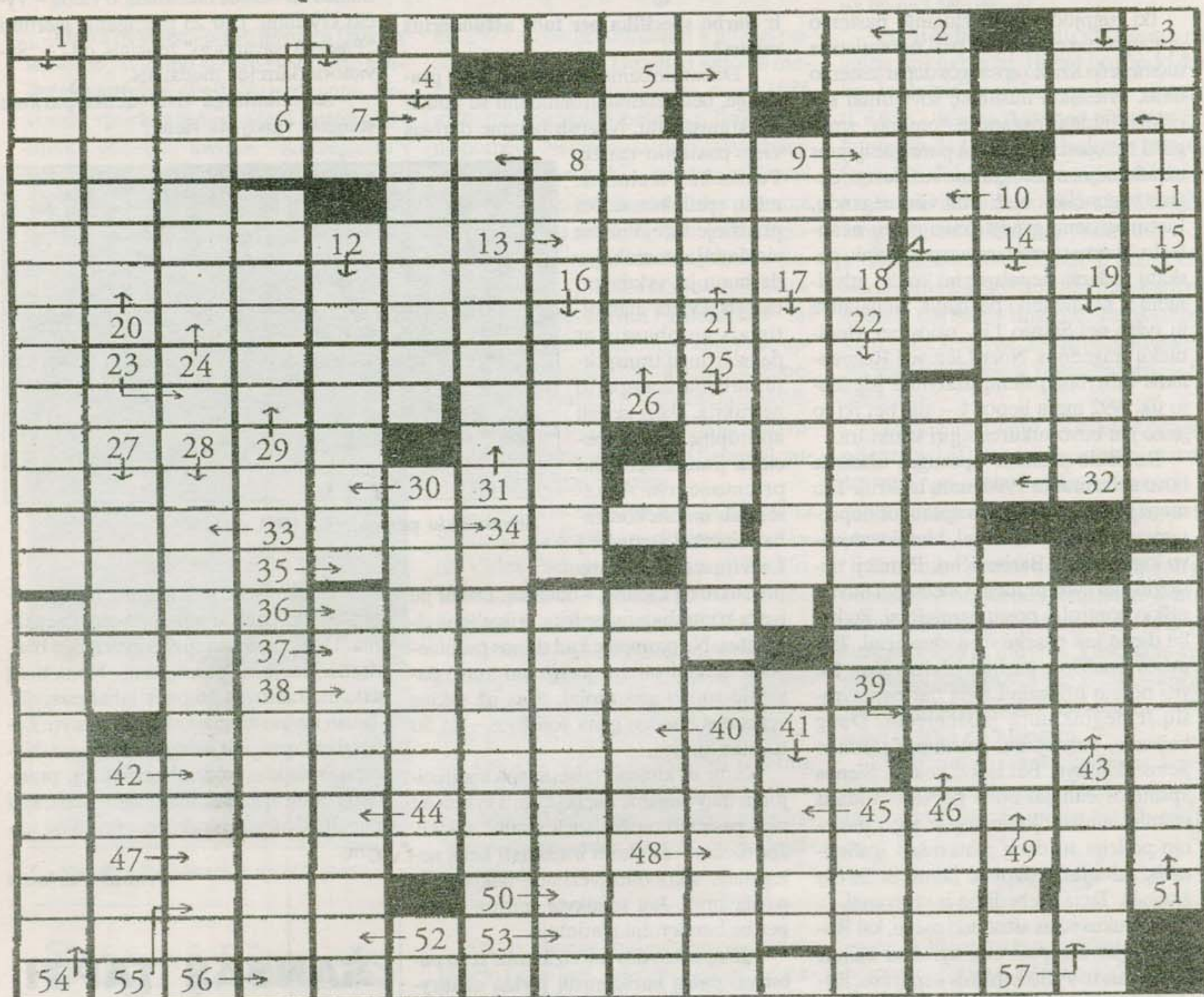
Vitas Žitkus

DĖL ŽEMĖS IR ŽEMĖS NUOMOS MOKESČIŲ

Primename, kad visi fiziniai ir juridiniai asmenys, nuosavybės teise valdantys pastatus, išskyrus įstatymu nustatytus atvejus, privalo kasmet mokėti žemės arba žemės nuomos mokesť.

Juridiniai asmenys ir juridinio asmens teisių neturinčios įmonės žemės nuomos mokesčių deklaracijas už ne žemės ūkio paskirties žemę Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikia pačios, vadovaudamosios žemės nuomos sutartimis, geo-

AR PAŽISTI ROKIŠKIO RAJONĄ?



1. "Rokiškio..."
2. Saulius ir...
3. Poetas
4. Lydytas sūris
5. Vidurinė mokykla
6. Maisto parduotuvė
7. Gėlių parduotuvė
8. Prekybos centras
9. Akcinė bendrovė
10. ...individuali įmonė
11. Bankas
12. Rajono meras
13. Firminė parduotuvė
14. Lionginas...
15. Vandens...
16. Aliejus
17. Vaikų darželis
18. Picerijoje...
19. Juvelyrinių dirbinių parduotuvė
20. Miestelis Rokiškio rajone
21. Buvusi ūkinių prekių parduotuvė
22. Parduoda knygas
23. "Rokiškio..."
24. Miestelis Rokiškio rajone

25. "Reginos..."
26. Kavinė
27. Prieš "Eglutę"
28. Gazuotas vanduo
29. Degalinė
30. "Trys..."
31. ...grafas"
32. Viešbutis
33. Moteriškas vardas
34. Bažnyčia
35. Raštinės reikmenys
36. Radijo stotis
37. Vilniaus...
38. Upė
39. Vaižgantas
40. Gėlių parduotuvė
41. Spaustuvė
42. Rinkis prekę...
43. Aludėje...
44. Parduotuvė moterišku vardu
45. Miestelis Rokiškio rajone
46. "Geltonasis..."
47. Komisaro vardas
48. ...teatras

49. Miestelis Rokiškio rajone
50. Miestelis Rokiškio rajone
51. Miestelis Rokiškio rajone
52. Maisto prekių parduotuvė
53. Duona
54. Kavinė
55. Sūrio pavadinimas
56. Miestelis Rokiškio rajone
57. Duona

Sudarė Nida Pranskūnaitė

Kryžiažodžio, spausdinto 62-me numeryje, atsakymai

Pagal laikrodžio rodyklę:

1. Žandaras, 2. Pardavėja 4. Kaspinas 7. Pagalvis 8. Arterija 19. Akiratis 20. Svastika 23. Kurtinys 24. Prarasti.

Prieš laikrodžio rodyklę:

3. Vėjarodis 5. Lonolinas 6. Visžalis 9. Termosas 10. Sofistika. 18. Dviratis 21. Karkasas 22. Kratinys 25. Stebimas.

Vertikaliai:

11. Aksomas 12. Smuikas 13. Liūdnas 14. Iškalba 15. Marksas 16. Fizikas.

Horizontaliai:

17. Kanibalas.



ANEKDOTAI

Du meškeriotojai sėdi bare, alutį gurkšnoja, išpūdžiais dalinasi:

- Porą metų jau buvo po karo. Su draugužiu spiningavome Kuršmarėse. Kartą užmečiau blizgę, kaip dera, nuleidau ant dugno. Tik kilstelėjau, ir stop! Į vieną pusę, į kitą traukiu – nė iš vietos. Ėmiau "pumpuoti" – pajudėjo. Spiningas braška, burbulai kyla. Atbėgo bičiulis. Dviese velkam. Išlupom. Ir žinai ką? Vokiečių povandeninį laivą! Visas apsamanojęs, dreisenom aptekęs. Atidarome liuką, o tenai girti barzdoti vokiečiai! Šiaip taip išsiaiškinom – vežė Gintaro kambario turtais ir pasiklydo Kuršmarėse. Tai pauliojome!

XXX

Mažas berniukas su mama stovi prie "Lietuvos spaudos" kiosko. Šalia vyriškis varto naują "Meškeriotojų" numerį. Berniukas, ilgokai stebėjęs vartomą žurnalą, sako mamai:

- Kokį gražų žurnalą anas ponas varto – net žuvelės nuspelvintos!

- Tai ne ponas, tai meškeriotojas.

Kaip sekliui pačio nedorybės biznį pamaišė

Veronika pradėjo įtarti, kad jos Juozapas pas kitas vaikšto, nes per mėnesį po 3-4 naktis negrįžta.

- Veronyt, tu nieko blogo negalvok, naktimis pas pažįstamus automobilius remontuoju. Toks mūsų slaptas darbas nelegaliu vadinamas. Tad jokia mokesčių inspekcija ar "Sodra" neužuos. Kiek uždirbu, visi pinigai į kišenę, - į žmonos priekaištus atsakė Juozapas ir padavė 50 litų.

- Parodyk tu man tas savo naktines dirbtuves, savininkui akis išdraskysiu, kad tiek mažai moka, - nejuokais užsiuto Veronika.

- Pupyt, katyt, negaliu rodyti. Man griežtai uždrausta. O po Naujųjų metų žada trigubai daugiau už darbą mokėti. Kol kas pinigų nesukaupė, o dar tos visos krizės bizniui kenkia, - porino Juozapas.

Pati vakare bandė vyrą į Pagoję pasukti, bet sutemė buvo, gatvelės sumaišė, dar baloje kaliošus prisėmė ir grįžo nieko nepešusi. Bet širdis jai vis tiek sakė, kad vyrelis ne automobilių remontuoti, o pas kitas eina. Bet kaip tai įrodyti?

Pasitarusi su kaimyne, kuriai vyrą prieš metus pandėlietė nuviliojo, nutarė pasamdyti privatų sekli. Bet kur tu čia Rokiškyje jį surasi. Tai ne Kaunas ar Vilnius, kur tokių kontorų pilna. Kaimynė pasiūlė pasamdyti sekliu savo sugyventinį Vladą. Vyras rimtas, už gėrimą tik prieš pusę metų iš policijos išmestas.

Sutarė, jeigu suras Juozapo paleistuvę, 500 litų gausias.

Dvi savaites Vladas akylai sekė, bet vis pėdas Pagojėje pameddavo. Kaip užburta.

Vieną kartą jam kilo mintis užsukti pas Aneliutę, kuri ne tik meilės nuotykiu garsėjo, bet ir pilstuko nepristigdavo. Kažkada pats čia dažnokai naktimis apsilankydavo. Norėjo į gryčiotės duris pasibelsti, bet iš seno įpratimo rankeną paspaudė ir į vidų įrioglinė. Nors virtuvėje šviesa degė, tačiau joje nieko nebuvo. Atidarė antras duris.

- Vajėzau, Vladuk, kaip tu čia netikėtai mane sumanei aplankyti?! – pusuogė sėdėdama ant Juozapo kelių sušuko Aneliutė. Kėdė sutraškėjo, stalas sujudėjo, nebaigtas gerti butelis ir agurkus apliejo.

- Juozapai, grįžk į namus. Mane tavo žmona sekliu pasamdė, kad sužinotų, su kuo paleistuvauji. Jai garbės žodį daviau, kad tavo nedorybės į dienos šviesą išvilksiu, - kalbėjo Vladas.

Į nemalonų pokalbį įsimaišė Aneliutė:

- Ar neprisimeni, kai pas mane lankydavaisi, kartą girtas net šaunyką po lova buvai palikęs. Apskūsi Juozapėlį, aš apie tavo šunybes ne tik Pagojėje, bet ir visam Rokiškiui išsakysiu. Apie mane nieko daugiau, ką yra pasakę, nebepasakys. Grįžk iš kur atėjęs ir kad nė mur mur. Juozapėlis pas mane gal liks ir amžinai.

Grįždamas namo Vladas mąstė, kad 500 litų būtų gerai, bet kad ir jo paties laukė nemalonumai.

Po mėnesio Vladas Veronikai pasakė, kad jos Juozapas pas jokiais moteris nevaikšto, o vokiškus ir japoniškus automobilius remontuoja.

Juk skundiku nebūsi, kai pats esi prisidirbęs.

Ernis Čižas

PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:

Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Tel./Faks. 5 13 54

e-mail:

pragiedruliai@post.omnitel.net

Leidėjas UAB "Rokiškio
pragiedruliai"

Indeksas 424.

2 spaudos lankai.

Laikraštis leidžiamas

antradieniais ir

penktadieniais

Tiražas 5990 egz.

Redaktorius

Vygandas Pranskūnas

Tel. 51532

Korektorė

Rasa Čižauskienė

Leidybos centras:

Jolita Kaškevičienė,

Robertas Uldukis

Autoriai atsako už pateiktus faktus ir kitą informaciją.

Redakcija už reklamos ir skelbimų turinį neatsako.

Skelbimai ir prenumerata redakcijoje priimami darbo dienomis.



*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vande-
nim, kalnais apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. spalio 30 d. penktadienis. Nr. 64. Kaina 0,80 Lt.



Yra dienų,
kai verta
patylėti...

Lapkričio 1-oji -
Visų šventųjų diena

Lapkričio 2-oji -
Vėlinės